

Nr 95.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1915 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av elektrisk belysning och drivkraft vid statens vårdanstalt för alkoholister å Venngarn m. m.

(3:e avd.)

Uti en den 24 april 1915 till riksdagen avlåten proposition (nr 167) har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att av sjätte huvudtitelns allmänna besparingar må tagas i anspråk dels ett belopp av 18,700 kronor för anordnande av elektrisk belysning och drivkraft vid statens vårdanstalt för alkoholister å Venngarn, dels ock ett belopp av högst 30,000 kronor för bestridande av de kostnader för anstaltens anordnande, till vilkas täckande det av 1914 års senare riksdag för ändamålet beviljade anslaget kan visa sig icke lämna tillgång.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition i ämnet (nr 155) har 1914 års senare riksdag dels medgivit, att Venngarns kungsgård i S:t Olovs socken av Stockholms län finge den 14 mars 1915 upplåtas till anordnande av en statens vårdanstalt för alkoholister; dels på extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 373,500 kronor, därav 293,500 kronor för anordnande av nämnda vårdanstalt och 80,000 kronor för anstaltens förseende med inventarier, med rätt för Kungl. Maj:t att

av tillgängliga medel redan under år 1914 utanordna därav erforderliga belopp;

dels ock å extra stat för år 1915 anvisat ett förslagsanslag av 10,000 kronor för bestridande av anstaltens driftkostnader.

Enligt det förslag till anstaltens anordnande, som närmast låg till grund för berörda proposition och som avgivits den 18 maj 1914 av särskilda inom civildepartementet tillkallade sakkunniga, skulle anstalten förses med anläggning för elektrisk belysning. Kostnaden för sådan anläggning med eget maskineri var i förslaget upptagen till 37,500 kronor. En dylik elektrisk kraftanläggning förutsattes också i propositionen.

Härom anförde riksdagen vid anmälan för Kungl. Maj:t av sitt ovanberörda beslut följande:

»Enligt vad departementschefen meddelat, är det ställt i utsikt att erhålla elektrisk kraft till belysning och drivkraft från statens blivande kraftledning utmed linjen Uppsala—Stockholm. Ehuru vattenfallsstyrelsen ej ansett sig kunna göra något bindande uttalande angående möjligheten att erhålla dylik kraft på antytt sätt, syntes sannolikheten härför vara så stor, att departementschefen vid beräkning av anstaltens anläggningskostnad ansett sig kunna utgå från att kraft kan för ändamålet erhållas på nämnda sätt. För de anläggningar, som i sådant fall erfordras vid Venngarn, har beräknats en kostnad av 21,000 kronor, samt för reservmaskineri 10,500 kronor eller tillhoppa 31,500 kronor; dock har departementschefen uttalat, att det syntes framdeles böra tagas i övervägande, huruvida icke kostnaden för reservmaskineri skulle kunna inbesparas.

Riksdagen finner det visserligen kunna innebära en lycklig lösning av belysningsfrågan, om kraft till elektrisk belysning, på sätt Kungl. Maj:t avsett, hämtades från statens blivande kraftledning utmed linjen Uppsala—Stockholm. Då emellertid denna anordning icke är den enda, som kan sättas i fråga, samt upplysning ännu icke kan vinnas om det pris, till vilket elektrisk kraft på detta sätt kan erhållas och om de kostnader för ledningar m. m., som anstalten komme att få vidkännas, anser riksdagen att för närvarande några medel för ändamålet icke böra beviljas, utan att frågan bör bliva beroende på förnyad framställning från Kungl. Maj:t.»

I detta samband uttalade riksdagen vidare, att en elektrisk belysningsanläggning med eget maskineri, som av tillkallade sakkunniga beräknats kosta 37,500 kronor, enligt riksdagens mening ställde sig

såväl i anläggning som drift alltför dyrbar för att bära komma till utförande.

Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag innebär, att vattenfallsstyrelsen skulle bygga och underhålla erforderlig kraftledning för 20,000 volt från Uppsala till Venngarn ävensom bekosta och underhålla anordningar för kraftens transformering jämte den instrumentering, som erfordrades. Anstalten måste dock garantera en årlig minimiavgift för förbrukad elektrisk energi, vilken minimiavgift under de fem första åren skall utgå med 5,000 kronor och därefter med 4,000 kronor per år, vare sig däremot svarande kraftbelopp uttages eller ej.

Den uppgjorda kostnadsberäkningen för den elektriska anläggningen vid anstalten, omfattande lågspänningsinstrumentering, ledningsinstallation för 517 glödlampor och 12 motorer samt armatur för 465 glödlampor, slutar å 18,700 kronor. I denna kostnadsberäkning ingår ej armatur i tjänstemännens lägenheter eller motorer. Ej heller har medtagits kostnad för något reservmaskineri, vilket i de tidigare förslagen upptagits till 10,500 kronor.

Beträffande det begärda anslaget å 30,000 kronor har anförts, att det vid verkställd granskning av inkomna anbud å uppförande av nybyggnaden för anstalten samt utförande av övriga därmed sammanhängande arbeten visat sig, att anstalten icke kan anordnas för det för ändamålet anslagna beloppet 293,500 kronor, utan att enligt en approximativ beräkning för ifrågavarande ändamål torde krävas ytterligare omkring 30,000 kronor utöver det anslagna beloppet; att höjningen berodde på den starka prisstegring, som inträffat å snart sagt alla slag av de för nämnda arbete erforderliga materialier; samt att det ej torde förefinnas anledning antaga, att nu rådande priser skulle komma att sjunka; snarare kunde motsatsen befaras.

Utskottets
yttrande.

Det framlagda förslaget till anordnande vid anstalten av elektrisk belysning och drivkraft har icke givit utskottet anledning till erinran.

Då det till anstaltens anordnande i övrigt nu begärda tilläggsanslaget å 30,000 kronor synes vara erforderligt för arbetets fullbordande samt utskottet icke haft något att invända mot Kungl. Maj:ts förslag att för de i propositionen ifrågasatta kostnadsbeloppens täckande anlita sjätte huvudtitelns allmänna besparingar, får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva att av sjätte huvudtitelns allmänna besparingar må tagas i anspråk

a) ett belopp av 18,700 kronor för anordnande av elektrisk belysning och drivkraft vid statens vårdanstalt för alkoholister å Venngarn;

b) ett belopp av högst 30,000 kronor för bestridande av de kostnader för anstaltens anordnande, till vilkas täckande det av 1914 års senare riksdag för ändamålet beviljade anslaget kan visa sig icke lämna tillgång.

Stockholm den 14 maj 1915.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Närvarande: se under utlåtandet nr 94.
